

COMMISSIE WERK EN INKOMEN

griffier van de raadscommissie
greet.sietsema@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7725

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 13 september 2006

onderwerp: evaluatie voortgang Groningen@work plus

Evaluatie voortgang Groningen@work plus

Aan de raad,

April 2006 is het project 'Groningen@work plus' gestart. Met de start van dit project is de doelgroep van de aanpak van Groningen@work verbreed van jongeren naar bijstandsaanvragers tot 30 jaar. De gemeenteraad van Groningen heeft op 28 juni jl. een motie aangenomen met als titel: Groningen@work voor alle bijstandsgerechtigden. In die motie vraagt de raad het College om zo spoedig mogelijk een evaluatie voor te leggen van het huidige project. Dit om een mogelijke uitbreiding te bespreken voor de groep van mensen in de bijstand van 30 jaar en ouder.

Deze notitie bevat een korte evaluatie van de huidige aanpak voor bijstandsaanvragers tot 30 jaar. Daarbij baseren we ons op de beschikbare gegevens en ervaringen over de eerste drie maanden van het project. Op basis van de eerste voorlopige resultaten geven we een handreiking voor verdere uitbreiding van de doelgroep van het project.

1. Een korte schets van het project G@W+

De aanpak Groningen@work is in eerste instantie ontwikkeld voor jongeren tot 23 jaar die bijstand aanvragen. Deze Work First aanpak is in april 2004 gestart en in de loop van 2005 geëvalueerd. Uit de evaluatie bleek dat de aanpak de instroom van jongeren in de bijstand beperkt en de uitstroom stimuleert. Op basis van deze evaluatie is besloten de aanpak uit te breiden tot de bijstandsaanvragers tot 30 jaar. Onder de noemer 'Groningen@work plus' is deze uitbreiding gestart per 1 april 2006.

Doel en aanpak.

Doel van de aanpak is om onnodige instroom in de bijstand zo veel mogelijk te voorkomen en snelle uitstroom zo veel mogelijk te bevorderen. Dit willen we bereiken door klanten direct intensief te ondersteunen bij het zoeken naar werk, waarbij we aansluiten bij hun individuele situatie. Het is een invulling van onze uitgangspunten 'snel, duidelijk en gericht op werk'.

Daarnaast vervult het project de functie van een praktijkdiagnose voor werknemersvaardigheden en capaciteiten. Indien nodig kunnen daardoor na afloop van G@W+ vervolgvactiteiten worden ondernomen die aansluiten bij de situatie van de klant.

De aanpak G@W+ is gebaseerd op een intensieve begeleiding van klanten bij het zoeken naar werk en ziet er in hoofdlijnen als volgt uit:

- Na melding voor een bijstandsaanvraag bij het CWI volgt een collectieve voorlichting
- De week na de collectieve voorlichting worden de klanten verwacht bij de Dienst Sociale Werkvoorziening (DSW) waar zij 20 uur per week 'werken aan werk'.
- In die 20 uur is de klant bezig met activiteiten die zijn gericht op het vinden van werk. Overgebleven tijd besteden ze aan licht en schoon productiewerk.
- Tijdens het project krijgen de klanten intensieve aandacht en ondersteuning bij het zoeken naar werk. Periodiek wordt de situatie van de klant en de voortgang besproken tijdens klantbesprekingen.
- Hoger opgeleiden die de basale werknemersvaardigheden bezitten gaan een week na de start van G@W+ naar het Loopbaanadviescentrum (LAC), waar zij ondersteuning krijgen die is gericht op de doelgroep hoger opgeleiden.
- De totale duur van Groningen@work plus is maximaal 12 weken. Aan het eind van de periode, of zoveel eerder als mogelijk, worden afspraken gemaakt over eventuele vervolgvactiteiten.

Het project G@W+ is een project voor de duur van 2 jaar. De hoofdlijnen van de aanpak staan vast, maar tijdens het project wordt de aanpak verder ontwikkeld en ingevuld.

Een belangrijk verschil ten opzichte van de aanpak bij G@W voor jongeren is dat er meer differentiatie is ingebouwd. Dit is gedaan omdat ook de doelgroep gedifferentieerder is, en daarmee de benodigde ondersteuning. Naast de specifieke aanpak voor hoger opgeleiden zijn er bijvoorbeeld ook verschillende werk-leerplekken beschikbaar. Klanten kunnen na verloop van tijd worden geplaatst op een werk-leerplek die meer aansluit bij hun competenties en die mogelijk kan worden ingezet voor een nadere diagnose. In bijlage één is de aanpak schematisch weergegeven.

Bij de verbreding van de aanpak Groningen@work naar alle bijstandsaanvragers tot 30 jaar is de doelgroep van de aanpak sterk uitgebreid. Op basis van de gegevens van 2004 en 2005 is ongeveer tweederde van de bijstandsaanvragers jonger dan 30 jaar. Gebaseerd op de gegevens van 2005 zijn we bij de voorbereiding uitgegaan van een jaarlijkse instroom van ongeveer 1200 personen tussen 23 en 30 jaar, ofwel ongeveer 100 personen per maand. Op basis van de beschikbare gegevens hebben we verder ingeschat dat daarvan ruim 40% hoger opgeleid is en zo'n 15% van de nieuwe instroom niet in aanmerking komt voor de aanpak van Groningen@work.

2. De eerste drie maanden; een cijfermatig overzicht

Hieronder geven we inzicht in de situatie over de eerste drie maanden van het project, namelijk de maanden april mei en juni van 2006. Degenen die vanaf juli zijn ingestroomd nemen te kort deel aan het project om daar zinvolle uitspraken over te kunnen doen.

Van bijstandsaanvragers tot deelnemers bij G@W+

Na melding bij het CWI wordt de potentiële bijstandsaanvragers uitgenodigd voor de collectieve voorlichting. Als iemand na de collectieve voorlichting besluit de bijstandsaanvraag door te zetten wordt degene in principe opgenomen in de aanpak van G@W+.

	<i>Aantal</i>
Door CWI uitgenodigd voor Collectieve voorlichting	186
Verschenen bij Collectieve voorlichting	175
Gestart bij G@W+	88
Bijstand toegekend	86

Uit bovenstaande tabel blijkt dat (uiteindelijk) bijna iedereen die is uitgenodigd voor de collectieve voorlichting ook daadwerkelijk is verschenen.¹ Van degenen die bij de collectieve voorlichting zijn verschenen is ongeveer de helft vervolgens gestart bij G@W+. Ook ongeveer de helft heeft inmiddels een bijstandsuitkering.

In onderstaand schema staat aangegeven hoe bijstand en deelname aan G@W+ zich tot elkaar verhouden.

	<i>Wel bijstand</i>	<i>(nog) geen bijstand</i>	<i>Totaal</i>
<i>Wel G@W</i>	66	22	88
<i>Geen G@W</i>	20	67	87
<i>totaal</i>	86	89	175

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de evaluatieperiode zo'n 40 procent van degenen die bij de collectieve voorlichting zijn verschenen (nog) niet is verschenen bij G@W en (nog) geen bijstand ontvangt. Dit is een hoog preventiepercentage, maar omdat de evaluatieperiode vrij kort is zal dit percentage iets dalen. Na de voorlichting kan er immers enige tijd overheen gaan voordat iemand verschijnt bij G@W en/of de bijstand is toegekend.

Verder blijkt dat een deel van degenen die bij de voorlichting is verschenen wel bijstand ontvangt maar niet heeft deelgenomen aan G@W+. Aan de andere kant is er een groep die wel heeft deelgenomen aan G@W+, maar (nog) geen bijstand heeft ontvangen; zij zijn uitgestroomd voordat de bijstand is toegekend of de procedure loopt nog.

Afzien van bijstand

Een omvangrijk deel van degenen die zich hebben gemeld voor bijstand hebben afgezien van de bijstand voordat de aanpak G@W+ is ingezet. Vanwege de korte termijn van evaluatie is nog niet goed na te gaan in hoeverre deze groep zelf in eigen inkomen kan voorzien.

De informatie in de meest bruikbare bron om te kijken of mensen werk of andere inkomsten hebben, het zogenaamde SUWI-net, is pas na enkele maanden volledig bruikbaar omdat mutaties altijd vertraagd worden doorgevoerd. Maar bij een tussentijdse screening blijkt dat inmiddels bekend is dat van degenen die hebben afgezien van bijstand ongeveer de helft werk heeft. Daarnaast ontvangt een deel WW of alsnog (elders) een WWB-uitkering. Van in totaal 16 personen is (nog) niets bekend in SUWI-net. Op een later tijdstip zullen we nader onderzoeken hoe degenen die hebben afgezien van bijstand in hun levensonderhoud voorzien.

Bijstand zonder deelname aan G@W+

Ongeveer 20 procent van degenen die na de collectieve voorlichting bijstand aanvraagt krijgt een uitkering toegekend, maar wordt niet opgenomen in de aanpak van G@W+. Het gaat dan voornamelijk om personen die zijn vrijgesteld van de arbeidsplicht vanwege persoonlijke omstandigheden. Dit is redelijk vergelijkbaar met de ervaring onder jongeren tot 23 jaar; bij de jongeren ligt dit op ongeveer 15%.

Naast de route via de collectieve voorlichting is er echter nog een groep die in de bijstand stroomt. Dan gaat het bijvoorbeeld om dak- en thuislozen, inburgeraars of personen die vanuit een detentieprogramma in de bijstand stromen. In totaal is in de periode april – juni 2006 ongeveer de helft van de personen van 23-30 in de bijstand gestroomd zonder deel te nemen aan G@W+. De groep die buiten de aanpak van G@W om in de bijstand komt is dus erg groot.

We gaan er van uit dat dit hoge percentage deels wordt verklaard doordat bij de start van een nieuwe aanpak sprake is van een overgangperiode. Doordat het moment van aanvraag en toekenning verschillen, is een deel van de nieuwe instroom in die periode nog buiten het project en de collectieve voorlichting gebleven.² Het is nog te vroeg om dit goed te analyseren en hierover uitspraken te doen. In de komende maanden moet blijken hoe dit percentage zich ontwikkelt.

¹ Naar schatting 10 procent verschijnt niet na de eerste uitnodiging, maar wel na een volgende.

² Denk bijvoorbeeld aan instroom in de bijstand per 1 april.

Deelnemers aan G@W+

Het aantal deelnemers aan Groningen@work valt met 88 personen in de eerste drie maanden duidelijk lager uit dan we hadden kunnen verwachten, uitgaande van de instroom in 2005.

Wat betreft persoonskenmerken zien de deelnemers er als volgt uit:

- de helft is vrouw,
- ongeveer 80 procent zit in de leeftijd 23-27 jaar,
- ongeveer 40 procent is hoger opgeleid, een kwart is laag opgeleid.

De samenstelling van de instroom komt daarmee in grote lijnen overeen met de situatie in 2005. Het aantal HBO'ers lijkt iets minder dan in 2005, het aantal laag opgeleiden is naar verhouding iets groter. De evaluatieperiode is echter te beperkt om hieraan al conclusies aan te verbinden.

Differentiatie in het project

Vanwege de diversiteit van de doelgroep is enige differentiatie ingebouwd in de aanpak, met name door een specifieke aanpak voor hoger opgeleiden en de mogelijkheid om werk-leerplaatsen in te zetten.

Na één week op G@W te hebben gewerkt aan werken aan werk, wordt een HBO/WO-er in principe doorgeleid naar loopbaan adviseurs van het Loopbaan adviescentrum van de Rijksuniversiteit Groningen. De geringe instroom is ook zeker hier te merken.

De verwachting was dat er 10 klanten per week doorgeleid zouden worden naar het LAC. In de praktijk zijn dat er tot nu toe gemiddeld ongeveer drie geworden. We gaan er wel van uit dat dit aantal in het derde kwartaal van 2006 hoger zal liggen als gevolg van het relatief grote aantal studenten dat in die periode de studie afrondt.

Een groot deel van de klanten verblijft relatief kort in het project. Driekwart van de deelnemers tot nu toe heeft G@W+ binnen 6 weken beëindigd.³ De inzet van werk-leerplekken is tot nu toe dan ook nog nauwelijks aan de orde geweest.

Bij de periodieke klantbesprekingen, waaraan medewerkers van Sozawe, DSW en CWI deelnemen, wordt bekeken welke ondersteunende instrumenten kunnen worden ingezet, zoals ondersteuning bij sollicitatievaardigheden of de inzet van het zogenaamde Competentie Test Centrum van het CWI. Ook wordt beoordeeld in hoeverre de aanpak van G@W+ nog toegevoegde waarde heeft voor de klant. Als dit niet het geval meer is wordt de deelname aan G@W+ beëindigd en worden vervolgcactiviteiten besproken.

De eerste resultaten van deelname aan G@W+

Uitstroom

Zoals aangegeven zijn er in de eerste maanden 88 deelnemers gestart bij G@W+. Van deze groep is ongeveer een vijfde al weer uitgestroomd voordat de bijstand definitief was toegekend. Daarnaast is ruim een vijfde uitgestroomd nadat de uitkering was toegekend. In totaal zijn van de 88 deelnemers 40 personen weer uitgestroomd, ofwel 45% van de instroom. Dat betekent dat bijna de helft van de deelnemers aan G@W+ binnen enkele maanden weer in haar eigen inkomen kan voorzien.

De uitstroom uit G@W+ heeft voor het overgrote deel plaatsgevonden naar regulier werk, namelijk ruim tweederde van de uitstromers. Tien procent is uitgestroomd naar gesubsidieerd werk, vijf procent vanwege studie en nog eens vijf procent vanwege een ander inkomen. Van de overige groep is niet helemaal duidelijk waarom zij zijn uitgestroomd.

Na afloop van G@W+

³ Dit is door de korte looptijd van het project wellicht iets vertekend. Het aandeel dat binnen 6 weken het project weer verlaat zal waarschijnlijk iets gaan dalen.

Een belangrijk deel van de deelnemers beëindigt G@W+ doordat men werk heeft gevonden. Een deel heeft na afloop van G@W+ nog geen werk en wordt op dat moment overgedragen naar de units.

Van de groep van 88 die in de eerste drie maanden aan het project G@W+ is begonnen hebben half juli 50 personen het project inmiddels beëindigd.

Van de ex-deelnemers zijn 15 personen overgedragen aan de reguliere units, met afspraken over vervolgvacatures. Vanwege het kleine aantal personen dat tot nu toe is overgedragen is er over die vervolgvacatures nog weinig te zeggen, maar tot nu toe is deelname aan het project 'Perspectief op werk' de meest voorkomende vervolgvacature.

Ontwikkeling instroom bijstand

Het aantal nieuwe bijstandszoekers is in de eerste helft van 2006 sterk gedaald ten opzichte van 2005. De ontwikkeling verschilt per leeftijdsgroep, zoals in onderstaande tabel is te zien.

	<i>Instroom bijstand naar leeftijd</i>				
<i>Tijdvak</i>	<i>< 23</i>	<i>23-30</i>	<i>30-40</i>	<i>>40</i>	<i>Totaal</i>
<i>2005 –II</i>	13%	38%	25%	24%	776
<i>2006 –II</i>	12%	27%	30%	30%	491 ⁴

In het tweede kwartaal van 2006 was 27% van de nieuwe instroom in de bijstand tussen 23 en 30 jaar, terwijl dat in het tweede kwartaal van 2005 nog 38% was. Het aandeel van de, eveneens zeer conjunctuurgevoelige, instroom van jongeren is in beide kwartalen ongeveer gelijk gebleven. Door de sterke daling van het aantal 23-30 jarigen is het aandeel ouderen toegenomen.

Hoewel het verband niet direct aantoonbaar is, is het waarschijnlijk dat de verhoudingsgewijs sterke daling van de instroom van 23-30 jarigen in ieder geval deels samenhangt met de invoering van G@W+ per april 2006.

Eerste conclusies mbt resultaten

Het aantal deelnemers van het project G@W+ blijft sterk achter bij de aantallen waarmee we in de voorbereiding rekening hebben gehouden. Hoewel we in het derde kwartaal een toename mogen verwachten van het aantal hoger opgeleiden die hun studie hebben afgerond is duidelijk dat we een instroom van 1200 op jaarbasis niet zullen benaderen.

De gegevens over de instroom in de eerste drie maanden geven aan dat het aantal nieuwe bijstandszoekers duidelijk lager ligt dan waar we vooraf van zijn uitgegaan. Voor een belangrijk deel wordt dit veroorzaakt door de geringe instroom in het project, maar ook de relatief korte verblijfsduur speelt een rol. Daarnaast blijkt dat een relatief grote groep instroomt in de bijstand zonder deel te nemen aan G@W+, vanwege individuele omstandigheden. Het is echter nog te vroeg om dit goed te evalueren.

De geringe instroom heeft voor een deel conjuncturele oorzaken; de werkloosheid daalt en de werkgelegenheid neemt weer toe. Maar het is zeer waarschijnlijk ook deels toe te rekenen aan (de preventieve werking van) de aanpak G@W+ zelf. Door de snelle en duidelijke aanpak kiezen mensen ook om zelfstandig de arbeidsmarkt op te komen zonder beroep te doen op bijstand. Dit geluid wordt soms opgevangen op het CWI waar de burger voor het eerst hoort van de bijkomende verplichtingen die samenhangen met een bijstands aanvraag.

Daarnaast vindt een belangrijk deel van de deelnemers in korte tijd werk. Bijna de helft van de deelnemers over de eerste drie maanden is inmiddels weer uitgestroomd, waarvan bijna de helft al voordat de bijstand was toegekend.

Het aandeel 23-30 jarigen in de instroom is sterk gedaald. Binnen die groep komt de instroom wat betreft persoonskenmerken in grote lijnen overeen met de situatie in 2005. We kunnen constateren dat

⁴ Dit aantal zal nog wel iets oplopen ivm toekenningen met terugwerkende kracht, vertragingen in administratieve procedures etc.

de aanpak niet heeft geleid tot een grote wijziging in de samenstelling van de instroom van 23-30 jarigen in de bijstand.

3. De eerste ervaringen met de aanpak van G@W+

Hoewel het project nog slechts enkele maanden loopt zijn de eerste ervaringen van zowel de deelnemers als consulenten over het algemeen positief. Wel worden enkele aandachtspunten meegegeven.

Ervaringen van deelnemers in hoofdlijnen

Door de consulenten G@W worden exit-interviews gehouden bij deelnemers die klaar zijn en het project verlaten. Het samenvattende beeld uit deze exit gesprekken is dat de deelnemers hun deelname aan G@W hebben gewaardeerd, en aangeven dat zonder deze inzet hun traject naar werk langer zou hebben geduurd.

Daarnaast zijn in de afgelopen maanden door de projectleiding enkele keren gesprekken gevoerd met deelnemers. Dit om te achterhalen in hoeverre G@W+ aansluit bij de wensen en verwachtingen van de deelnemers. Het beeld dat uit deze klantenpanels ontstaat, is dat de deelnemers tevreden zijn over de intensieve begeleiding, en het individuele programma. Ook wordt het samenwerken in de groep met andere deelnemers gewaardeerd.

Uit de reacties van de (ex)deelnemers komt naar voren dat men de begeleiding van de consulenten G@W bij het vinden van werk in algemene zin waardeert als goed en ter zake doende. De dagelijkse ondersteuning levert voor de meeste deelnemers een toegevoegde waarde bij hun traject richting werk. Naast positieve geluiden zijn er ook (ex-)deelnemers die aangeven dat men vindt dat het werk wat geboden wordt afwisselender kan. Ook het aanvangstijdstip wordt genoemd als kritiek punt. Binnenkort zullen we nader onderzoek doen naar de tevredenheid van (ex-)deelnemers. Ook zullen we de mogelijkheden onderzoeken binnen de huidige aanpak en organisatie meer gevarieerde werkzaamheden aan te bieden. Aanpassing van het aanvangstijdstip is binnen de huidige opzet niet mogelijk aangezien de tijden afgestemd zijn op de werktijden bij de DSW.

Het programma G@W dat wordt ingezet vanaf de melding bij het CWI wordt als duidelijk en snel ervaren en dat is ook wat veel deelnemers waarderen. Onduidelijkheid bestaat er bij hen nog wel tussen de rollen van de gemeente en het CWI. Men ervaart het hebben van meerdere contactpersonen als minder efficiënt. De werkintake (werkgesprek) op het CWI wordt niet als zodanig ervaren. Het is in de beleving van de deelnemers meer een registratiegesprek en minder een matchingsgesprek.

Ervaringen van consulenten

Consulenten geven aan dat het het werk van karakter veel is veranderd ten opzichte van de situatie vóór G@W+. Het werk is veel directer, en daardoor leuker geworden; men heeft veel meer contacten met de klanten, meer interventie mogelijkheden. Er is een directe relatie tussen de acties die de consulent inzet en het resultaat dat een klant daarmee boekt. Een klant die uitstroomt met een baan wordt door de consulent ervaren als een direct succes. Hierdoor wordt de arbeidssatisfactie verhoogd. Ook het werken met groepen wordt door vele consulenten als een meerwaarde ervaren. Door de groepsdynamica kan een consulent ook werk 'uitbesteden' aan deelnemers van de groep.

Ontwikkeling binnen het project

De aanpak en werkwijze binnen het project G@W+ blijft de gehele projectperiode in ontwikkeling. In die ontwikkeling zoeken we de samenwerking met onze ketenpartners. Dat geldt onder meer voor de start van het proces, de aansluiting op de arbeidsmarkt en de aansluiting op zorg.

De start van het proces

Op dit moment wordt de samenwerking met het CWI rondom de aanvraag van bijstand en de zogenaamde werkintake opnieuw tegen het licht gehouden. Dit mede in verband met de ontwikkeling

van het bedrijfsverzamelgebouw dat in oktober een feit is. Door werkprocessen beter op elkaar af te stemmen hopen we het aantal contactpersonen te verminderen en de dienstverlening beter af te stemmen op de klant.

Aansluiting op de arbeidsmarkt

Het project Groningen@work plus is zo veel mogelijk gericht op ondersteuning richting regulier werk. De faciliteiten zijn daar ook op gericht. De beschikbare ruimte met PC's wordt veel gebruikt. Wel geven sommige deelnemers aan bij die activiteiten iets meer behoefte aan privacy te hebben. Periodiek worden klantbesprekingen gehouden waarin de voortgang van de klanten wordt besproken en waar uitstroommogelijkheden en eventuele andere activiteiten aan de orde worden gesteld. Daarbij hebben we inmiddels aansluiting gevonden met de werkgeversbenadering 'Groningen werkt'. Doordat medewerkers van 'Groningen werkt' deelnemen aan de klantbesprekingen kunnen direct vacatures worden ingebracht die uit de werkgeversbenadering naar voren zijn gekomen. Verder worden op dit moment oriënterende gesprekken gevoerd met enkele uitzendbureaus over mogelijke vormen van samenwerking.

Aansluiting op zorg

Net als bij Groningen@work is er een zorgconsulent bij het project betrokken. Deze consulent is beschikbaar voor ondersteuning van consulenten en kan indien nodig verwijzen naar zorgvoorzieningen. In de eerste drie maanden is één deelnemer toegeleid naar zorg.

In de komende periode willen we de mogelijkheden onderzoeken om educatieve instrumenten in te zetten voor ondersteuning van de zelfredzaamheid, zoals training in sociale vaardigheden en ontwikkeling van assertiviteit.

5. Conclusie en voorstel voor uitbreiding

Conclusie na enkele maanden G@W+

Het is duidelijk dat de instroom in het project G@W tot nu toe lager is dan vooraf verwacht. Hoewel de conjunctuur zeker een rol zal spelen is de afnemende instroom in de bijstand in ieder geval deels toe te rekenen aan de aanpak van G@W+ zelf. Daarnaast is bijna de helft van de deelnemers na korte tijd al weer uit de bijstand gestroomd. We kunnen concluderen dat de aanpak klanten ondersteunt in een snelle uitstroom naar werk. De reacties van (ex-)deelnemers bevestigen dit beeld.

Dat de aanpak klanten ondersteunt bij het vinden van werk blijkt ook uit het feit dat zowel deelnemers als consulenten meerwaarde zien in de aanpak. En hoewel het project nog maar enkele maanden draait kunnen we nu al concluderen dat het project een bijdrage levert aan de beperking van de instroom en versnelling van de uitstroom voor de doelgroep bijstandsaanvragers tot 30 jaar. Aan het project G@W+ nemen minder mensen deel dan verwacht. En dat is positief. Een neveneffect daarvan is dat een deel van de huidige capaciteit van het project niet wordt gebruikt. Dit betekent ook dat binnen de bestaande infrastructuur de capaciteit aanwezig is om op korte termijn de doelgroep van de aanpak verder uit te breiden. Daarbij moeten we wel rekening houden met enige conjuncturele bewegingen; we moeten in staat zijn om pieken in de instroom binnen de huidige aanpak op te vangen.

Voorstel voor uitbreiding

Voorkomen van onnodige instroom en versnellen van de uitstroom uit de bijstand is een algemene doelstelling van de gemeente die niet alleen geldt voor de nieuwe instroom tot 30 jaar maar voor alle bijstandgerechtigden. In lijn met de doelstelling 'Alle Stadters Actief' stellen we daarom voor om de beschikbare capaciteit optimaal te benutten en de aanpak G@W+ open te stellen voor een bredere doelgroep. Daarbij denken we aan twee uitbreidingsrichtingen, namelijk:

1. het optrekken van de leeftijdsgrens voor bijstandsaanvragers;
2. het project openstellen voor bepaalde bijstandsgerechtigden uit het zittend bestand.

Bij de aanpak geldt dat we in de begeleiding en de ondersteuning aansluiten bij de individuele situatie van de klant. Omdat deze doelgroepen wat betreft samenstelling en arbeidsmarktpositie iets afwijken van de huidige doelgroep betekent uitbreiding met bovenstaande groepen dat er in de aanpak enige accentverschillen zullen optreden.

Voor beide groepen geldt bijvoorbeeld dat binnen het project de diagnosefunctie een belangrijkere rol gaat vervullen. Beide uitbreidingsgroepen hebben over het algemeen een geringere kans om snel op de reguliere arbeidsmarkt aan de slag te kunnen dan de huidige doelgroep van G@W+. Dit betekent niet dat we niet moeten inzetten op snelle uitstroom, maar wel dat we in de aanpak de nodige aandacht moeten hebben voor de inzet van ondersteunende activiteiten en aansluiting op vervolgotrajecten. In de ondersteuning van de klant blijven we aansluiten op de individuele situatie van de klant.

We verwachten dat we de binnen de aanpak van G@W+ beschikbare werk-leerplekken bij de verschillende DSW-bedrijven meer zullen gaan inzetten, en dus meer gebruik gaan maken van de mogelijkheden voor differentiatie in de werkzaamheden.

Daarnaast is het aandeel hoger opgeleiden onder beide groepen lager dan onder de huidige doelgroep bijstandsaanvragers tot 30 jaar. Dat betekent dat het uitbreiden naar deze doelgroepen niet zal leiden tot een duidelijk grotere benutting van de infrastructuur bij het LAC.

Zoals in de evaluatie aangegeven blijft aanpak van G@W+ de gehele projectperiode in ontwikkeling. Op basis van de ervaringen die we opdoen willen we de aanpak en de inzet van verschillende instrumenten samen met onze ketenpartners verder ontwikkelen en invullen. De uitbreiding naar nieuwe doelgroepen kan aanleiding zijn voor de inzet en ontwikkeling van nieuwe instrumenten. Zoals eerder aangegeven willen we onder meer de mogelijkheden onderzoeken voor de inzet van educatieve instrumenten voor de ontwikkeling van de zelfredzaamheid bij klanten.

1. optrekken van de leeftijdsgrens voor bijstandsaanvragers.

Bij de uitbreiding van de aanpak van Groningen@work voor jongeren naar een aanpak voor bijstandsaanvragers tot 30 jaar hebben we gekozen om de doelgroep te blijven formuleren op basis van een leeftijdscriterium. De belangrijkste overweging daarbij was dat dit een helder en objectief criterium is. Bij de uitbreiding van de doelgroep willen we hier vooralsnog aan vasthouden. In de volgende voortgangsrapportage willen we wel de mogelijkheden bekijken om selectiever om te gaan met de instroom. Dit mede in het licht van de BVG-vorming en de ontwikkeling van een gezamenlijke ketenaanpak met CWI en UWV.

In 2005 bedroeg de instroom vanaf 30 jaar in de bijstand ongeveer 1600 personen. In de eerste helft van 2006 gaat het om ongeveer 700 personen. Onder deze groep is dus nog geen sprake van een sterke daling van de instroom. Hoewel niet van iedereen de instroomreden bekend is stroomt naar schatting ongeveer eenderde in de bijstand als gevolg van het wegvallen van een andere uitkering zoals WW. Naar schatting is bijna de helft laag opgeleid, 10-20% is hoger opgeleid.

Inschatten van het aantal bijstandsaanvragers vanaf 30 jaar dat zou deelnemen aan de aanpak is lastig omdat:

- Onduidelijk is welk percentage van deze groep op basis van individuele omstandigheden bijstand zou worden toegekend zonder opgenomen te worden in de aanpak G@W.
- Onduidelijk is hoe groot de preventieve werking is voor deze doelgroep, en elk percentage afziet van het doorzetten van de aanvraag.
- Onduidelijk is hoe de conjunctuur zich ontwikkelt en hoe andere maatregelen invloed hebben op de instroom. Denk bijvoorbeeld aan de invoering van de WIA.

Op basis van de huidige ontwikkelingen in de instroom schatten we voorlopig in dat uitbreiding naar de totale instroom leidt tot een toename van het aantal deelnemers aan G@W+ van ongeveer 1000 tot 1200 personen op jaarbasis.

Dat is een forse uitbreiding van de doelgroep. Hoewel de huidige infrastructuur niet volledig wordt benut is een uitbreiding van de doelgroep met een dergelijke omvang niet volledig op te vangen

binnen de huidige capaciteit. We stellen daarom voor om te kiezen voor een geleidelijke uitbreiding van de leeftijd, afgestemd op de beschikbare capaciteit.

Concreet stellen we voor om de leeftijdsgrens op te trekken naar 40 jaar. In 2005 bedroeg de instroom van 30-40 jarigen in de bijstand ongeveer 900 personen; een kwart van de totale instroom. In de eerste helft van 2006 gaat het om ongeveer 400 personen. Op basis van de huidige ontwikkelingen in de instroom schatten we voorlopig in dat toevoeging van deze doelgroep aan de aanpak leidt tot een toename van het aantal deelnemers aan G@W+ van ongeveer 500 à 600 personen op jaarbasis.

2. openstellen voor huidige bijstandsgerechtigden

Naast de uitbreiding van de doelgroep door de leeftijdsgrens op te trekken is het mogelijk om een deel bestaande klanten deel te laten nemen aan de aanpak van G@W+. Deze aanpak moet voor die groep dan wel iets toevoegen op de huidige bestaande voorzieningen. Die toegevoegde waarde kan zitten in de intensieve benadering en in de praktijkdiagnose.

Of de aanpak voor bestaande klanten toegevoegde waarde heeft vraagt om een individuele beoordeling, op basis van persoonlijke omstandigheden. De aanpak kan bijvoorbeeld toegevoegde waarde hebben als eerdere trajecten zijn mislukt, maar onduidelijk is wat de reden daarvan is. Of bij twijfel over werknemersvaardigheden voordat bijvoorbeeld een gesubsidieerde baan als voorziening wordt ingezet.

Een inschatting van de omvang en samenstelling van de doelgroep is op basis hiervan dan ook niet te geven. Wel is de instroom van deze doelgroep beter af te stemmen op de beschikbare capaciteit dan bij nieuwe bijstandsaanvragers.

Ook verdere uitbreiding van de doelgroep, bijvoorbeeld naar alle nieuwe instroom in de bijstand is mogelijk, maar de capaciteit van de huidige infrastructuur zal dan waarschijnlijk onvoldoende zijn, en zal dan moeten worden uitgebreid.

De feitelijke ontwikkeling van de instroom in de bijstand is echter lastig in te schatten omdat deze afhankelijk is van vele factoren die op dit moment niet goed zijn te voorzien, zoals conjuncturele ontwikkelingen, ontwikkelingen op het gebied van de WW en WIA, et cetera.

Raadsvoorstel:

Op grond van de positieve resultaten van de aanpak 'Groningen@work plus' tot nu toe en de ruimte voor uitbreiding binnen de bestaande capaciteit stellen we u voor om:

Binnen de bestaande capaciteit van het project de doelgroep van de aanpak 'Groningen@work plus' uit te breiden door:

- het optrekken van de leeftijdsgrens voor bijstandsaanvragers naar 40 jaar;
- de aanpak open te stellen voor huidige bijstandsgerechtigden.

Burgemeester en wethouders van Groningen,

De burgemeester,

De secretaris,